DOMSTOLENS DOM

den 28 mars 2000 *

I mål C-7/98,

angående en begäran i enlighet med protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, från Bundesgerichtshof (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Dieter Krombach

och

André Bamberski,

angående tolkningen av artikel 27.1 i den ovannämnda konventionen av den 27 september 1968 (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde (EGT L 304, s. 1 och, i dess ändrade lydelse, s. 77; svensk utgåva, C 15, 1997, s. 14) och enligt konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde (EGT L 388, s. 1; svensk utgåva, C 15, 1997, s. 26),

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena J.C. Moitinho de Almeida, D.A.O. Edward, L. Sevón och R. Schintgen samt domarna P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann (referent) och H. Ragnemalm,

generaladvokat:A. Saggio,

justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— André Bamberski, genom advokaten H. Klingelhöffer, Ettlingen,

— Tysklands regering, genom R. Wagner, Regierungsdirektor, förbundsjustitieministeriet, i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom K. Rispal-Bellanger, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning och R. Loosli-Surrans, chargé de mission, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren J.L. Iglesias Buhigues, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten B. Wägenbauer, Bryssel,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 2 mars 1999 av: Frankrikes regering och kommissionen,

och efter att den 23 september 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Bundesgerichtshof har genom beslut av den 4 december 1997, som inkom till domstolens kansli den 14 januari 1998, i enlighet med protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område ställt två frågor om tolkningen av artikel 27.1 i den ovannämnda konventionen (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde (EGT L 304, s. 1 och, i dess ändrade lydelse, s. 77; svensk utgåva, C 15, 1997, s. 14) och enligt konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde (EGT L 388, s. 1, svensk utgåva, C 15, 1997, s. 26, nedan kallad konventionen).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan André Bamberski, bosatt i Frankrike, och Dieter Krombach, bosatt i Tyskland, angående verkställighet i denna

sistnämnda konventionsstat av en dom av Cour d'assises de Paris (Frankrike) av den 13 mars 1995, i vilken Dieter Krombach dömdes att till André Bamberski med anledning av dennes talan om enskilt anspråk betala skadestånd med 350 000 FRF.

Konventionen

3 Enligt artikel 1 första stycket i konventionen är denna "tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om".

4 Vad gäller domstolsbehörighet är huvudregeln, som anges i artikel 2 första stycket i konventionen, att talan mot den som har hemvist i en konventionsstat skall väckas vid domstol i den staten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap. Enligt artikel 3 andra stycket får käranden inte göra gällande vissa exorbitanta behörighetsregler, särskilt inte, vad gäller Frankrike, reglerna avseende medborgarskap i artiklarna 14 och 15 i civillagen (Code civil).

5 Konventionen innehåller även särskilda behörighetsregler. I artikel 5 i konventionen anges till exempel följande:

"Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat

...

4) om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk."

6 I fråga om erkännande och verkställighet av domar gäller enligt huvudregeln i artikel 31 första stycket i konventionen att en dom som har meddelats i en konventionsstat och som är verkställbar i den staten skall verkställas i en annan konventionsstat sedan domen, på ansökan av part, har förklarats vara verkställbar där.

7 Enligt artikel 34 andra stycket får "[a]nsökningen... avslås endast på någon av de i artiklarna 27 och 28 angivna grunderna".

8 I artikel 27.1 i konventionen föreskrivs följande:

"En dom skall inte erkännas

1) om ett erkännande skulle strida mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den stat där domen görs gällande."

9 I artikel 28 tredje stycket i konventionen anges följande:

"Domstolens behörighet i ursprungsstaten får inte omprövas på andra grunder än som avses i första stycket; behörighetsreglerna omfattas inte av de i artikel 27.1 åsyftade grunderna för rättsordningen."

10 Artikel 29 och artikel 34 tredje stycket i konventionen har följande innehåll:

"Den utländska domen får aldrig omprövas i sak."

11 I artikel II i det protokoll som bilagts konventionen (nedan kallat protokollet), som enligt artikel 65 i konventionen utgör en integrerad del av denna, föreskrivs följande:

"Med förbehåll för mer fördelaktiga nationella föreskrifter, får den som har hemvist i en konventionsstat och är åtalad för ett icke uppsåtligt brott vid en brottmålsdomstol i en annan konventionsstat i vilken han inte är medborgare, försvaras av en därtill behörig person, även om han inte inställer sig personligen.

Den domstol som handlägger målet får dock föreskriva personlig inställelse; om en sådan föreskrift inte har efterkommits behöver en dom som har meddelats rörande ett civilrättsligt anspråk mot någon som inte har haft tillfälle att svara i målet varken erkännas eller verkställas i andra konventionsstater."

Tvisten vid den nationella domstolen

12 En förundersökning inleddes i Tyskland mot Dieter Krombach med anledning av att en 14-årig kvinnlig fransk medborgare avlidit i Tyskland. Förundersökningen avslutades med ett beslut om att inte väcka åtal.

13 Efter anmälan från André Bamberski, fadern till den unga flickan, inleddes en förundersökning i Frankrike, eftersom de franska domstolarna ansåg sig vara behöriga på grund av offrets franska medborgarskap. Förundersökningen ledde till att Dieter Krombach, genom ett beslut av brottmålsavdelningen vid Cour d'appel de Paris, kallades att inställa sig vid Cour d'assises de Paris.

14 Dieter Krombach delgavs detta beslut om inställelse samt den talan om enskilt anspråk som väckts av offrets fader. Trots att Dieter Krombach hade kallats att inställa sig personligen, infann han sig inte vid förhandlingen. Cour d'assises de Paris tillämpade därför det förfarande som tillämpas när den tilltalade uteblir ("procédure de contumace"), såsom det regleras i artikel 627 och följande artiklar i franska Code de procédure pénale (lagen om rättegång i brottmål). I enlighet med artikel 630 i denna lag, enligt vilken ingen försvarare får företräda den frånvarande tilltalade, avgjorde Cour d'assises målet utan att höra de försvarare som Dieter Krombach hade gett i uppdrag att företräda honom.

15 Genom dom av den 9 mars 1995 fastslog Cour d'assises att Dieter Krombachs våld, utan att det förelåg uppsåt därtill, lett till döden. Han dömdes till femton års fängelse. Genom dom av den 13 mars 1995 avgjordes talan om enskilt anspråk. Cour d'assises förpliktade Dieter Krombach, även i detta fall i dennes utevaro, att betala skadestånd om 350 000 FRF till André Bamberski.

16 På ansökan av André Bamberski förklarade ordföranden för tvistemålsavdelningen vid Landgericht Kempten, den domstol som hade lokal jurisdiktion, att

domen av den 13 mars 1995 var verkställbar i Tyskland. Efter det att Oberlandesgericht hade avslagit Dieter Krombachs överklagande, överklagade denne Oberlandesgerichts avgörande genom "Rechtsbeschwerde" till Bundesgerichtshof. Dieter Krombach gjorde inom ramen för sin talan gällande att han inte kunnat på ett effektivt sätt försvara sig när han dömdes av den franska domstolen.

17 Mot denna bakgrund beslutade Bundesgerichtshof att förklara målet vilande och ställa följande frågor till domstolen:

"1) Kan behörighetsreglerna omfattas av grunderna för rättsordningen i den mening som avses i artikel 27.1 i Brysselkonventionen i fall då ursprungsstatens behörighet gentemot en person med hemvist i annan konventionsstat (artikel 2 första stycket i Brysselkonventionen) har grundats enbart på offrets medborgarskap (såsom i artikel 3 andra stycket i Brysselkonventionen i fråga om Frankrike)?

Om den första frågan besvaras nekande:

2) Får domstolen i den stat där verkställighet begärs (artikel 31 första stycket i Brysselkonventionen), med hänsyn till grunderna för rättsordningen i den mening som avses i artikel 27.1 i Brysselkonventionen, beakta att brottmålsdomstolen i ursprungsstaten har avslagit den tilltalades begäran att få låta sig företrädas av en advokat beträffande det civilrättsliga anspråket (artikel II i protokollet av den 27 september 1968 om tolkning av konventionen) av det skälet att den tilltalade, med hemvist i annan konventionsstat, står åtalad för ett *uppsåtligt* brott och att han inte har inställt sig personligen?

Om även den andra frågan besvaras nekande:

3) Får domstolen i den stat där verkställighet begärs, med hänsyn till grunderna för rättsordningen i den mening som avses i artikel 27.1 i Brysselkonventionen, beakta att domstolen i ursprungsstaten har grundat sin behörighet endast på offrets medborgarskap (se ovan fråga 1) och *därjämte* avslagit den tilltalades begäran att få låta sig företrädas av en advokat (se ovan fråga 2)?"

Inledande synpunkter

18 Den hänskjutande domstolen har ställt frågorna för att få klarhet i hur uttrycket "grunderna för rättsordningen (ordre public) i den stat där domen görs gällande" i artikel 27.1 i konventionen skall tolkas.

19 Det skall erinras om att konventionen avser att i möjligaste mån underlätta den fria rörligheten för domar genom att införa ett enkelt och snabbt verkställighetsförfarande (se särskilt dom av den 2 juni 1994 i mål C-414/92, Solo Kleinmotoren, REG 1994, s. I-2237, punkt 20, och av den 29 april 1999 i mål C-267/97, Coursier, REG 1999, s. I-2543, punkt 25).

20 Det framgår av domstolens rättspraxis att detta förfarande utgör en självständig och fullgången ordning, fristående från konventionsstaternas rättsordningar, och att principen om rättssäkerhet i gemenskapens rättsordning, liksom syftet med konventionen såsom det framgår av artikel 220 i EEG-fördraget (nu artikel 293 EG), som konventionen grundar sig på, kräver en enhetlig tillämpning i alla konventionsstater av bestämmelserna i konventionen och av domstolens praxis beträffande denna (se särskilt dom av den 11 augusti 1995 i mål C-432/93, SISRO, REG 1995, s. I-2269, punkt 39).

21 I fråga om artikel 27 i konventionen har domstolen förklarat att denna bestämmelse skall tolkas restriktivt, då den utgör ett hinder för genomförandet av ett av de grundläggande målen med konventionen (domen i det ovannämnda målet Solo Kleinmotoren, punkt 20). Vad närmare bestämt gäller bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i konventionen har domstolen preciserat att den endast skall tillämpas i extraordinära fall (se dom av den 4 februari 1988 i mål 145/86, Hoffmann, REG 1988, s. 645, punkt 21, och av den 10 oktober 1996 i mål C-78/95, Hendrikman och Feyen, REG 1996, s. I-4943, punkt 23).

22 Av detta följer att även om det i princip står konventionsstaterna fritt att, med stöd av förbehållet i artikel 27.1 i konventionen, i enlighet med sin nationella begreppsbildning bestämma de krav som grunderna för rättsordningen ställer, skall gränserna för detta begrepp omfattas av tolkningen av konventionen.

23 Även om det inte ankommer på domstolen att definiera innehållet i grunderna för rättsordningen i en konventionsstat, är det alltså domstolens uppgift att kontrollera gränserna inom vilka domaren i en konventionsstat kan tillämpa detta begrepp för att inte erkänna en dom som har meddelats av en domstol i en annan konventionsstat.

24 Det skall på denna punkt påpekas att konventionen ingicks med stöd av artikel 220 i fördraget och inom de ramar som däri anges. Följaktligen har bestämmelserna i konventionen anknytning till fördraget (dom av den 10 februari 1994 i mål C-398/92, Mund & Fester, REG 1994, s. I-467, punkt 12; svensk specialutgåva, volym 15, s. 37).

25 Enligt en fast rättspraxis utgör de grundläggande rättigheterna en integrerad del av de allmänna rättsprinciper vilkas iakttagande domstolen skall säkerställa (se särskilt yttrande 2/94 av den 28 mars 1996, REG 1996, s. I-1759, punkt 33). I detta hänseende har domstolen hämtat inspiration från medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner samt från den vägledning som ges i de internationella dokument som rör skyddet för de mänskliga rättigheterna och som medlemsstaterna har medverkat eller anslutit sig till. I detta sammanhang

har domstolen angivit att Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad Europakonventionen) är av särskild betydelse (se bland annat dom av den 15 maj 1986 i mål 222/84, Johnston, REG 1986, s. 1651, punkt 18).

26 Domstolen har sålunda uttryckligen erkänt den allmänna gemenskapsrättsliga principen att envar har rätt till en opartisk rättegång, vilken hämtar inspiration från dessa grundläggande rättigheter (dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen, REG 1998, s. I-8417, punkterna 20 och 21, och av den 11 januari 2000 i de förenade målen C-174/98 P och C-189/98 P, Nederländerna och Van der Wal mot kommissionen, REG 2000, s. I-1, punkt 17).

27 Artikel F.2 i Fördraget om Europeiska unionen (nu artikel 6.2 EU i ändrad lydelse) har bekräftat denna rättspraxis. Denna bestämmelse har följande lydelse: "Unionen skall som allmänna principer för gemenskapsrätten respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner."

28 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som tolkningsfrågorna skall besvaras.

Den första frågan

29 Den hänskjutande domstolen har ställt denna fråga för att få veta huruvida domstolen i den stat där domen görs gällande, med avseende på bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i konventionen, i

förhållande till en tilltalad som har hemvist på sistnämnda stats territorium, kan ta hänsyn till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten har grundat sin behörighet på brottsoffrets medborgarskap.

30 Domstolen vill inledningsvis påpeka att konventionen enligt själva ordalydelsen i dess artikel 1 första stycket är tillämplig på domar som meddelas på privaträttens område av en brottmålsdomstol (dom av den 21 april 1993 i mål C-172/91, Sonntag, REG 1993, s. I-1963, punkt 16).

31 Enligt konventionens systematik kan inte domaren i den stat där domen görs gällande, förutom i ett begränsat antal fall som räknas upp i artikel 28 första stycket och som inte i något fall passar in på omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, ompröva domstolens behörighet i ursprungsstaten. Denna grundläggande princip, som anges i artikel 28 tredje stycket i nämnda konvention, förstärks ytterligare av bestämmelsen i slutet av sistnämnda bestämmelse, där det sägs att "behörighetsreglerna [inte] omfattas av de i artikel 27.1 åsyftade grunderna för rättsordningen".

32 Av detta följer att grunderna för rättsordningen (ordre public) i den stat där domen görs gällande inte kan utgöra hinder mot att erkänna eller verkställa en dom som har meddelats i en annan konventionsstat av det enda skälet att domstolen i ursprungsstaten inte har beaktat behörighetsreglerna i konventionen.

33 Med hänsyn till de allmänna ordalag i vilka artikel 28 tredje stycket i konventionen är avfattad, måste nämnda lösning även anses vara tillämplig i det fall då domstolen i ursprungsstaten, vad gäller en tilltalad som är bosatt i den stat där domen görs gällande, felaktigt har grundat sin behörighet på en bestämmelse som tillämpar ett kriterium rörande medborgarskap.

34 Den första frågan skall alltså besvaras på följande sätt. Domstolen i den stat där domen görs gällande kan inte, med avseende på bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i konventionen, i förhållande till en tilltalad som har hemvist på sistnämnda stats territorium, ta hänsyn enbart till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten har grundat sin behörighet på brottsoffrets medborgarskap.

Den andra frågan

35 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida domstolen i den stat där domen görs gällande, med avseende på bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i konventionen, i förhållande till en tilltalad som är bosatt på den sistnämnda statens territorium och åtalad för ett uppsåtligt brott, kan ta hänsyn till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten har vägrat den tilltalade rätten att låta sig försvaras utan att inställa sig personligen.

36 Det skall påpekas att artikel 29 och artikel 34 tredje stycket i konventionen, genom att förbjuda en omprövning i sak av den utländska domen, föreskriver ett förbud för domstolen i den stat där domen görs gällande att vägra erkänna eller verkställa denna dom av det enda skälet att den rättsregel som tillämpats av domstolen i ursprungsstaten skiljer sig från den bestämmelse som skulle ha tillämpats av domstolen i den stat där domen görs gällande, om målet hade gjorts anhängigt där. Likaså kan domstolen i den stat där domen görs gällande inte kontrollera om domstolen i ursprungsstaten har gjort en riktig bedömning av de rättsliga och de faktiska omständigheterna.

37 En tillämpning av bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i konventionen kommer i fråga endast i det fall då erkännandet eller verkställandet av den dom som har meddelats i en annan konventionsstat på ett oacceptabelt sätt skulle innebära en konflikt med rättsordningen i den stat där domen görs gällande, såtillvida att den kränker en grundläggande princip. Med hänsyn till förbudet mot en omprövning i sak av den utländska domen måste

denna kränkning innebära ett klart åsidosättande av en rättsregel som anses vara fundamental i rättsordningen i den stat där domen görs gällande eller av en rättighet som erkänns som grundläggande i denna rättsordning.

38 Vad gäller rätten till försvar, till vilken hänvisning sker i tolkningsfrågan, intar denna en central plats i planeringen och genomförandet av en opartisk rättegång, och den hör till de grundläggande rättigheter som följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.

39 Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har vad gäller brottmål förklarat att envar som har åtalats för brott skall ha en — om än inte absolut — rätt att effektivt försvara sig genom en advokat, som vid behov förordnas för honom, att denna rätt är grundläggande i en opartisk rättegång och att den som har åtalats för brott inte förlorar denna rätt endast av det skälet att han är frånvarande under förhandlingarna (se Europadomstolens dom av den 23 november 1993 i mål Poitrimol mot Frankrike, serie A nr 277-A, av den 22 september 1994 i mål Pelladoah mot Nederländerna, serie A nr 297-B, och av den 21 januari 1999 i mål Van Geyseghem mot Belgien, ännu inte publicerad).

40 Av denna rättspraxis framgår att den nationella domstolen i en konventionsstat har rätt att anse att vägran att höra försvaret av en tilltalad som inte närvarar vid förhandlingarna utgör ett klart åsidosättande av en grundläggande rättighet.

41 Den hänskjutande domstolen undrar emellertid om det, med hänsyn till ordalydelsen i artikel II i protokollet, är möjligt för domstolen i den stat där domen görs gällande att med avseende på artikel 27.1 i konventionen ta hänsyn till ett åsidosättande av detta slag. Artikel II i protokollet innebär en utvidgning av konventionens tillämpningsområde till straffrättens område på grund av de konsekvenser som en dom av en brottmålsdomstol kan ha på privaträttens

område (dom av den 26 maj 1981 i mål 157/80, Rinkau, REG 1981, s. 1391, punkt 6). Enligt denna bestämmelse finns rätten att låta sig försvaras, utan att behöva inställa sig personligen vid brottmålsdomstolen i en konventionsstat, för en person som varken har hemvist eller är medborgare i denna konventionsstat emellertid endast under förutsättning att personen i fråga är åtalad för ett icke uppsåtligt brott. Denna begränsning har tolkats på så sätt att konventionen uppenbarligen syftar till att från rätten att försvaras, utan att behöva inställa sig personligen, undanta personer som är åtalade för brott som är så allvarliga att de motiverar ett undantag (domen i det ovannämnda målet Rinkau, punkt 12).

42 Det framgår emellertid av den rättspraxis som domstolen har utvecklat på grundval av de principer som det erinras om i punkterna 25 och 26 i förevarande dom att iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden som inleds mot en person och som kan leda till en rättsakt som går denna person emot utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall säkerställas även i avsaknad av reglering av förfarandet i fråga (se bland annat dom av den 29 juni 1994 i mål C-135/92, Fiskano mot kommissionen, REG 1994, s. I-2885, punkt 39, och av den 24 oktober 1996 i mål C-32/95 P, kommissionen mot Lisrestal m.fl., REG 1996, s. I-5373, punkt 21).

43 Domstolen har också förklarat att även om syftet med konventionen är att förenkla formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden, får detta ändamål inte uppnås genom att inkräkta på rätten till försvar (dom av den 11 juni 1985 i mål 49/84, Debaecker och Plouvier, REG 1985, s. 1779, punkt 10).

44 Det följer av denna utveckling i rättspraxis att det skall anses vara möjligt att tillämpa bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i extraordinära fall, då de garantier som är inskrivna i ursprungsstatens lagstiftning och i konventionen själv inte är tillräckliga för att skydda den tilltalade mot ett uppenbart åsidosättande av hans rätt till försvar vid ursprungsdomstolen, såsom denna rätt erkänns av Europadomstolen. Artikel II i protokollet kan därför inte

tolkas på så sätt att den utgör hinder mot att domstolen i den stat där domen görs gällande, med avseende på grunderna för rättsordningen (ordre public) som avses i artikel 27.1 i konventionen, kan ta hänsyn till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten, inom ramen för en talan om skadestånd i anledning av brott, har vägrat att höra försvaret av en person, som är åtalad för ett uppsåtligt brott, av det enda skälet att denne varit frånvarande under förhandlingarna.

45 Den andra frågan skall alltså besvaras enligt följande. Domstolen i den stat där domen görs gällande kan, med avseende på bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i konventionen, i förhållande till en tilltalad som är bosatt på den sistnämnda statens territorium och åtalad för ett uppsåtligt brott, ta hänsyn till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten har vägrat den tilltalade rätten att låta sig försvaras utan att inställa sig personligen.

Den tredje frågan

46 Mot bakgrund av svaret på den andra frågan saknas anledning att besvara den tredje frågan.

Rättegångskostnader

47 De kostnader som har förorsakats den tyska och den franska regeringen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom

förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 4 december 1997 har ställts av Bundesgerichtshof — följande dom:

Artikel 27.1 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess lydelse enligt konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde och enligt konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde, skall tolkas på följande sätt:

1) **Domstolen i den stat där domen görs gällande kan inte, med avseende på bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i**

nämnda konvention, i förhållande till en tilltalad som har hemvist på sistnämnda stats territorium, ta hänsyn enbart till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten har grundat sin behörighet på brottsoffrets medborgarskap.

2) Domstolen i den stat där domen görs gällande kan, med avseende på bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) i artikel 27.1 i nämnda konvention, i förhållande till en tilltalad som är bosatt på den sistnämnda statens territorium och åtalad för ett uppsåtligt brott, ta hänsyn till den omständigheten att domstolen i ursprungsstaten har vägrat den tilltalade rätten att låta sig försvaras utan att inställa sig personligen.

Rodríguez Iglesias		Moitinho de Almeida
Edward	Sevón	Schintgen
Kapteyn	Gulmann	Puissochet
Hirsch	Jann	Ragnemalm

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 mars 2000.

R. Grass
Justitiesekreterare

G.C. Rodríguez Iglesias
Ordförande